

ಶ್ರೀಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ  
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ

॥ ಅಷ್ಟಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

*This document has been prepared by*

*Sunder Kidāmbi*

*with the blessings of*

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

*His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam*

ಶ್ರೀಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ  
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

## ॥ ಅಷ್ಟಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಮೇಘನಾದಜಯಂತಯೋರ್ಯುದ್ಧಂ ಪುಲೋಮ್ನಾ  
ಜಯಂತಸ್ಯಾನ್ಯತ್ರಾಪನಯನಮಿಂದ್ರಸ್ಯ ರಣಭೂಮೌ ಪ್ರವೇಶೋ  
ರುದ್ರೈರ್ಮರುದ್ಭಿಶ್ಚ ರಾಕ್ಷಸಸೇನಾಯಾಃ ಸಂಹಾರ  
ಇಂದ್ರರಾವಣಯೋರ್ಯುದ್ಧಂ

ಸುಮಾಲಿನಂ ಹತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಸುನಾ ಭಸ್ಮಸಾತ್ಕೃತಂ |  
ಸ್ವಸೈನ್ಯಂ ವಿದ್ರುತಂ ಚಾಪಿ ಲಕ್ಷಯಿತ್ವಾದ್ವಿತಂ ಸುರೈಃ || 7.28.1 ||

ತತಃ ಸ ಬಲವಾನ್ ಕ್ರುದ್ಧೋ ರಾವಣಸ್ಯ ಸುತಸ್ತದಾ |  
ನಿವರ್ತ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಮೇಘನಾದೋ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ || 7.28.2 ||

ಸ ರಥೇನಾಗ್ನಿವರ್ಣೇನ ಕಾಮಗೇನ ಮಹಾರಥಃ |  
ಅಭಿದುದ್ರಾವ ಸೇನಾಂ ತಾಂ ವನಾನ್ಯಗ್ನಿರಿವ ಜ್ವಲನ್ || 7.28.3 ||

ತತಃ ಪ್ರವಿಶತಸ್ತಸ್ಯ ವಿವಿಧಾಯುಧಧಾರಿಣಃ |  
ವಿದುದ್ರುವುದ್ವಿಶಃ ಸರ್ವಾ ದರ್ಶನಾದೇವ ದೇವತಾಃ || 7.28.4 ||

ನ ಬಭೂವ ತದಾ ಕಶ್ಚಿದ್ ಯುಯುತ್ಸೋರಸ್ಯ ಸಮ್ಮುಖೇ |  
ಸರ್ವಾನಾವಿದ್ಧ್ಯ ವಿತ್ರಸ್ತಾಂಸ್ತತಃ ಶಕ್ರೋಽಬ್ರವೀತ್ ಸುರಾನ್ || 7.28.5 ||

ನ ಭೇತವ್ಯಂ ನ ಗಂತವ್ಯಂ ನಿವರ್ತಧ್ವಂ ರಣೇ ಸುರಾಃ |  
ಏಷ ಗಚ್ಛತಿ ಪುತ್ರೋ ಮೇ ಯುದ್ಧಾರ್ಥಮಪರಾಜಿತಃ || 7.28.6 ||

ತತಃ ಶಕ್ರಸುತೋ ದೇವೋ ಜಯಂತ ಇತಿ ವಿಶ್ರುತಃ |  
ರಥೇನಾದ್ಭುತಕಲ್ಪೇನ ಸಂಗ್ರಾಮೇ ಸೋಽಭ್ಯವರ್ತತ || 7.28.7 ||

ತತಸ್ತೇ ತ್ರಿದಶಾಃ ಸರ್ವೇ ಪರಿವಾರ್ಯ ಶಚೀಸುತಂ |  
ರಾವಣಸ್ಯ ಸುತಂ ಯುದ್ಧೇ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಪ್ರಜಘ್ನಿರೇ || 7.28.8 ||

ತೇಷಾಂ ಯುದ್ಧಂ ಸಮಭವತ್ ಸದೃಶಂ ದೇವರಕ್ಷಸಾಂ |  
ಮಹೇಂದ್ರಸ್ಯ ಚ ಪುತ್ರಸ್ಯ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಸುತಸ್ಯ ಚ || 7.28.9 ||

ತತೋ ಮಾತಲಿಪುತ್ರಸ್ಯ ಗೋಮುಖಸ್ಯ ಸ ರಾವಣಿಃ |  
ಸಾರಥೇಃ ಪಾತಯಾಮಾಸ ಶರಾನ್ ಕನಕಭೂಷಣಾನ್ || 7.28.10 ||

ಶಚೀಸುತಶ್ಚಾಪಿ ತಥಾ ಜಯಂತಸ್ತಸ್ಯ ಸಾರಥಿಂ |  
ತಂ ಚಾಪಿ ರಾವಣಿಃ ಕ್ರುದ್ಧಃ ಸಮಂತಾತ್ ಪ್ರತ್ಯವಿದ್ಯತ || 7.28.11 ||

ಸ ಹಿ ಕ್ರೋಧಸಮಾವಿಷ್ಟೋ ಬಲೀ ವಿಸ್ಫಾರಿತೇಕ್ಷಣಃ |  
ರಾವಣಿಃ ಶಕ್ರತನಯಂ ಶರವರ್ಷೈರವಾಕಿರತ್ || 7.28.12 ||

ತತೋ ನಾನಾಪ್ರಹರಣಾಂಛಿತಧಾರಾನ್ ಸಹಸ್ರಶಃ |  
ಪಾತಯಾಮಾಸ ಸಂಕ್ರುದ್ಧಃ ಸುರಸೈನ್ಯೇಷು ರಾವಣಿಃ || 7.28.13 ||

ಶತಘ್ನೀಮುಸಲಪ್ರಾಸಗದಾಖಡ್ಗಪರಶ್ವಧಾನ್ |  
ಮಹಾಂತಿ ಗಿರಿಶೃಂಗಾಣಿ ಪಾತಯಾಮಾಸ ರಾವಣಿಃ || 7.28.14 ||

ತತಃ ಪ್ರವ್ಯಥಿತಾ ಲೋಕಾಃ ಸಂಜಜ್ಞೇ ಚ ತಮಸ್ತತಃ |  
ತಸ್ಯ ರಾವಣಪುತ್ರಸ್ಯ ಶತ್ರುಸೈನ್ಯಾನಿ ನಿಘ್ನತಃ || 7.28.15 ||

ತತಸ್ತದ್ ದೈವತಬಲಂ ಸಮಂತಾತ್ ತಂ ಶಚೀಸುತಂ |  
ಬಹುಪ್ರಕಾರಮಸ್ವಸ್ಥಮಭವಚ್ಛರಪೀಡಿತಂ || 7.28.16 ||

ನಾಭ್ಯಜಾನಂತ ಚಾನ್ಯೋನ್ಯಂ ರಕ್ಷೋ ವಾ ದೇವತಾಥವಾ |  
ತತ್ರ ತತ್ರ ವಿಪರ್ಯಸ್ತಂ ಸಮಂತಾತ್ ಪರಿಧಾವತ || 7.28.17 ||

ದೇವಾ ದೇವಾನ್ ನಿಜಘ್ನುಸ್ತೇ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ ರಾಕ್ಷಸಾಸ್ತಥಾ |  
ಸಮೂಢಾಸ್ತಮಸಾಚ್ಛನ್ನಾ ವ್ಯದ್ರವನ್ನಪರೇ ತಥಾ || 7.28.18 ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ವೀರಃ ಪುಲೋಮಾ ನಾಮ ವೀರ್ಯವಾನ್ |  
ದೈತ್ಯೇಂದ್ರಸ್ತೇನ ಸಂಗೃಹ್ಯ ಶಚೀಪುತ್ರೋಽಪವಾಹಿತಃ || 7.28.19 ||

ಸಂಗೃಹ್ಯ ತಂ ತು ದೌಹಿತ್ರಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಃ ಸಾಗರಂ ತದಾ |  
ಆರ್ಯಕಃ ಸ ಹಿ ತಸ್ಯಾಸೀತ್ ಪುಲೋಮಾ ಯೇನ ಸಾ ಶಚೀ || 7.28.20 ||

ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಪ್ರಣಾಶಂ ತು ತದಾ ಜಯಂತಸ್ಯಾಥ ದೇವತಾಃ |  
ಅಪ್ರಹೃಷ್ಟಾಸ್ತತಃ ಸರ್ವಾ ವ್ಯಥಿತಾಃ ಸಂಪ್ರದುದ್ರುವುಃ || 7.28.21 ||

ರಾವಣಿಸ್ತ್ವಥ ಸಂಕ್ರುದ್ಧೋ ಬಲೈಃ ಪರಿವೃತಃ ಸ್ವಕೈಃ |  
ಅಭ್ಯಧಾವತ ದೇವಾಂಸ್ತಾನ್ ಮುಮೋಚ ಚ ಮಹಾಸ್ವನಂ || 7.28.22 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಣಾಶಂ ಪುತ್ರಸ್ಯ ದೈವತೇಷು ಚ ವಿದ್ರುತಂ |  
ಮಾತಲಿಂ ಚಾಹ ದೇವೇಶೋ ರಥಃ ಸಮುಪನೀಯತಾಂ || 7.28.23 ||

ಸ ತು ದಿವ್ಯೋ ಮಹಾಭೀಮಃ ಸಜ್ಜ ಏವ ಮಹಾರಥಃ |  
ಉಪಸ್ಥಿತೋ ಮಾತಲಿನಾ ವಾಹ್ಯಮಾನೋ ಮಹಾಜವಃ || 7.28.24 ||

ತತೋ ಮೇಘಾ ರಥೇ ತಸ್ಮಿಂಸ್ತಡಿತ್ವಂತೋ ಮಹಾಬಲಾಃ |  
ಅಗ್ರತೋ ವಾಯುಚಪಲಾ ನೇದುಃ ಪರಮನಿಃಸ್ವನಾಃ || 7.28.25 ||

ನಾನಾವಾದ್ಯಾನಿ ವಾದ್ಯಂತ ಗಂಧರ್ವಾಶ್ಚ ಸಮಾಹಿತಾಃ |  
ನನೃತುಶ್ಚಾಪ್ಸರಃಸಂಘಾ ನಿಯಾತೇ ತ್ರಿದಶೇಶ್ವರೇ || 7.28.26 ||

ರುದ್ರೈರ್ವಸುಭಿರಾದಿತ್ಯೈರಶ್ವಿಭ್ಯಾಂ ಸಮರುದ್ಗಣೈಃ |  
ವೃತೋ ನಾನಾಪ್ರಹರಣೈರ್ನಿರ್ಯಯೌ ತ್ರಿದಶಾಧಿಪಃ || 7.28.27 ||

ನಿರ್ಗಚ್ಛತಸ್ತು ಶಕ್ರಸ್ಯ ಪರುಷಃ ಪವನೋ ವವೌ |  
ಭಾಸ್ಕರೋ ನಿಷ್ಪ್ರಭಶ್ಚೈವ ಮಹೋಲ್ಕಾಶ್ಚ ಪ್ರಪೇದಿರೇ || 7.28.28 ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ಶೂರೋ ದಶಗ್ರೀವಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ |  
ಆರುರೋಹ ರಥಂ ದಿವ್ಯಂ ನಿರ್ಮಿತಂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ || 7.28.29 ||

ಪನ್ನಗೈಃ ಸುಮಹಾಕಾಯೈರ್ವೇಷ್ಟಿತಂ ಲೋಮಹರ್ಷಣೈಃ |  
ಯೇಷಾಂ ನಿಃಶ್ವಾಸವಾತೇನ ಪ್ರದೀಪ್ತಮಿವ ಸಂಯುಗೇ || 7.28.30 ||

ದೈತ್ಯೈರ್ನಿಶಾಚರೈಶ್ಚೈವ ಸ ರಥಃ ಪರಿವಾರಿತಃ |  
ಸಮರಾಭಿಮುಖೋ ದಿವ್ಯೋ ಮಹೇಂದ್ರಂ ಸೋಽಭ್ಯವರ್ತತ || 7.28.31 ||

ಪುತ್ರಂ ತಂ ವಾರಯಿತ್ವಾ ತು ಸ್ವಯಮೇವ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ |  
ಸೋಽಪಿ ಯುದ್ಧಾದ್ ವಿನಿಷ್ಕ್ರಮ್ಯ ರಾವಣಿಃ ಸಮುಪಾವಿಶತ್ || 7.28.32 ||

ತತೋ ಯುದ್ಧಂ ಪ್ರವೃತ್ತಂ ತು ಸುರಾಣಾಂ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ಸಹ |  
ಶಸ್ತ್ರಾಣಿ ವರ್ಷತಾಂ ತೇಷಾಂ ಮೇಘಾನಾಮಿವ ಸಂಯುಗೇ || 7.28.33 ||

ಕುಂಭಕರ್ಣಸ್ತು ದುಷ್ಟಾತ್ಮಾ ನಾನಾಪ್ರಹರಣೋದ್ಯತಃ |  
ನಾಜ್ಞಾಯತ ತದಾ ರಾಜನ್ ಯುದ್ಧಂ ಕೇನಾಭ್ಯಪದ್ಯತ || 7.28.34 ||

ದಂತೈಃ ಪಾದೈರ್ಭುಜೈರ್ಹಸ್ತೈಃ ಶಕ್ತಿತೋಮರಮುದ್ಗರೈಃ |  
ಯೇನ ತೇನೈವ ಸಂಕ್ರುದ್ಧಸ್ತಾಡಯಾಮಾಸ ದೇವತಾಃ || 7.28.35 ||

ಸ ತು ರುದ್ರೈರ್ಮಹಾಘೋರೈಃ ಸಂಗಮ್ಯಾಥ ನಿಶಾಚರಃ |  
ಪ್ರಯುದ್ಧಸ್ಥೈಶ್ಚ ಸಂಗ್ರಾಮೇ ಕ್ಷತಃ ಶಸ್ತ್ರೈರ್ನಿರಂತರಂ || 7.28.36 ||

ಬಭೌ ಶಸ್ತ್ರಾಚಿತತನುಃ ಕುಂಭಕರ್ಣಃ ಕ್ಷರನ್ನಸ್ಮಕ್ |  
ವಿದ್ಯುತ್ಸ್ತನಿತನಿರ್ಘೋಷೋ ಧಾರಾವಾನಿವ ತೋಯದಃ || 7.28.37 ||

ತತಸ್ತದ್ ರಾಕ್ಷಸಂ ಸೈನ್ಯಂ ಪ್ರಯುದ್ಧಂ ಸಮರುದ್ಗಣೈಃ |  
ರಣೇ ವಿದ್ರಾವಿತಂ ಸರ್ವಂ ನಾನಾಪ್ರಹರಣೈಸ್ತದಾ || 7.28.38 ||

ಕೇಚಿದ್ ವಿನಿಹತಾಃ ಕೃತ್ತಾಶ್ಚೇಷ್ಟಂತಿ ಸ್ಮ ಮಹೀತಲೇ |  
ವಾಹನೇಷ್ಟವಸಕ್ತಾಶ್ಚ ಸ್ಥಿತಾ ಏವಾಪರೇ ರಣೇ || 7.28.39 ||

ರಥಾನ್ ನಾಗಾನ್ ಖರಾನುಷ್ಠಾನ್ ಪನ್ನಗಾಂಸ್ತುರಗಾಂಸ್ತಥಾ |  
ಶಿಶುಮಾರಾನ್ ವರಾಹಾಂಶ್ಚ ಪಿಶಾಚವದನಾನಪಿ || 7.28.40 ||

ತಾನ್ ಸಮಾಲಿಂಗ್ಯ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ವಿಷ್ಟಬ್ಧಾಃ ಕೇಚಿದುತ್ತಿಥಾಃ |  
ದೇವೈಸ್ತು ಶಸ್ತ್ರಸಂಭಿನ್ನಾ ಮಮ್ರಿರೇ ಚ ನಿಶಾಚರಾಃ || 7.28.41 ||

ಚಿತ್ರಕರ್ಮ ಇವಾಭಾತಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ರಣಸಂಪ್ಲವಃ |  
ನಿಹತಾನಾಂ ಪ್ರಸುಪ್ತಾನಾಂ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಮಹೀತಲೇ || 7.28.42 ||

ಶೋಣಿತೋದಕನಿಷ್ಪಂದಾ ಕಾಕಗೃಧ್ರಸಮಾಕುಲಾ |  
ಪ್ರವೃತ್ತಾ ಸಂಯುಗಮುಖೇ ಶಸ್ತ್ರಗ್ರಾಹವತೀ ನದೀ || 7.28.43 ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ಕ್ರುದ್ಧೋ ದಶಗ್ರೀವಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ |  
ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ತು ಬಲಂ ಸರ್ವಂ ದೈವತೈರ್ವಿನಿಪಾತಿತಂ || 7.28.44 ||

ಸ ತಂ ಪ್ರತಿವಿಗಾಹ್ಯಾಶು ಪ್ರವೃದ್ಧಂ ಸೈನ್ಯಸಾಗರಂ |  
ತ್ರಿದಶಾನ್ ಸಮರೇ ನಿಘ್ನಿಷ್ಕರ್ಮೇವಾಭ್ಯವರ್ತತ || 7.28.45 ||

ತತಃ ಶಕ್ರೋ ಮಹಚ್ಚಾಪಂ ವಿಸ್ಫಾರ್ಯ ಸುಮಹಾಸ್ವನಂ |  
ಯಸ್ಯ ವಿಸ್ಫಾರನಿರ್ಘೋಷೈಃ ಸ್ತನಂತಿ ಸ್ಮ ದಿಶೋ ದಶ || 7.28.46 ||

ತದ್ ವಿಕೃಷ್ಯ ಮಹಚ್ಚಾಪಮಿಂದ್ರೋ ರಾವಣಮೂರ್ಧನಿ |  
ಪಾತಯಾಮಾಸ ಸ ಶರಾನ್ ಪಾವಕಾದಿತ್ಯವರ್ಚಸಃ || 7.28.47 ||

ತಥೈವ ಚ ಮಹಾಬಾಹುರ್ದಶಗ್ರೀವೋ ನಿಶಾಚರಃ |  
ಶಕ್ರಂ ಕಾರ್ಮುಕವಿಭ್ರಷ್ಟೈಃ ಶರವರ್ಷೈರವಾಕಿರತ್ || 7.28.48 ||

ಪ್ರಯುಧ್ಯತೋರಥ ತಯೋರ್ಬಾಣವಪ್ಯೈಃ ಸಮಂತತಃ |  
 ನಾಜ್ಞಾಯತ ತದಾ ಕಿಂಚಿತ್ ಸರ್ವಂ ಹಿ ತಮಸಾ ವೃತಂ || 7.28.49 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ  
 ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ ಅಷ್ಟಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||